

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ป่าไม้ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ หรือสัตว์อื่น ๆ เพราะป่าไม้มีประโยชน์ทั้งการเป็นแหล่งวัตถุดิบของปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคสำหรับมนุษย์ และยังมีประโยชน์ในการรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อม ถ้าป่าไม้ถูกทำลายลงไปมาก ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น สัตว์ป่าชนิดที่อยู่อาศัย ดินถูกน้ำกัดเซาะ แหล่งน้ำในธรรมชาติแห้ง อากาศร้อนเพิ่มมากขึ้น ฯลฯ อาทิ เมื่อป่าไม้ถูกทำลายจะส่งผลไปถึงดิน และแหล่งน้ำด้วยเพราะเมื่อเผา หรือถางป่าไปแล้วพื้นดินจะโล่งขาดพืชปกคลุม เมื่อฝนตกลงมาก็จะชะล้างหน้าดิน และความอุดมสมบูรณ์ของดินไป นอกจากนี้เมื่อขาดต้นไม้คอยดูดซับน้ำไว้ น้ำก็จะไหลป่าท่วมบ้านเรือน และที่ลุ่มในฤดู น้ำหลากพอลงถึงฤดูแล้ง ก็ไม่มีน้ำซึมใต้ดินไว้หล่อเลี้ยงต้นน้ำลำธารทำให้แม่น้ำมีน้ำน้อยส่งผลกระทบต่อมาถึงระบบเศรษฐกิจ และสังคม เช่น การขาดแคลนน้ำในการชลประทาน การทำนาไม่ได้ผล ขาดน้ำมาผลิตกระแสไฟฟ้า (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2555, หน้า 1)

รัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กำหนดแนวทางในการปกป้องรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ด้วยการปรับเปลี่ยนแนวคิดไปสู่การปฏิบัติโดยมุ่งเน้นถึงการบูรณาการ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่ดิน น้ำ และป่าไม้ อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เน้นการส่งเสริมประชาชน หน่วยงานในท้องถิ่น และองค์กร ด้วยการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาป่าไม้ใน ปี พ.ศ. 2543 จะทำให้พื้นที่ปกคลุมของป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70 ของเนื้อที่ทั่วประเทศ ใน ปี พ.ศ. 2563 เพื่อสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาป่าไม้ของสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ระบุไว้ว่า พื้นที่ป่าไม้ของประเทศคงเหลืออยู่ประมาณ 93,104 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 40.34 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (พื้นที่ของประเทศรวมทั้งหมดประมาณ 236,800 ตารางกิโลเมตร) จากข้อมูลดังกล่าวนับได้ว่า สถานการณ์ด้านทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมของประเทศลดลงในระดับอันตราย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ป่าไม้ในช่วง ปี พ.ศ. 2503 ที่มีพื้นที่ปกคลุมป่าไม้ร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั่วประเทศการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้สาเหตุเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น การทำไม้เพื่อการส่งออกเป็นสินค้าทั้งถูกต้อง และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การสร้างเขื่อนขวางลำน้ำเพื่อทำ เป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ จากสาเหตุของปัญหาข้างต้นเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่า กำลังส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในผืนป่า และวิถีการดำรงชีพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนเผ่าพื้นเมืองที่อาศัยอยู่รอบแนวเขตพื้นที่ป่าสงวน และป่าป้องกันแห่งชาติ (กรมป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2553, หน้า 3)

นอกจากนี้ยังพบว่า สาเหตุที่ทำให้สูญเสียพื้นที่ป่าไม้ หรือพื้นที่ป่าไม้เสื่อมโทรมลงอย่างมาก สืบเนื่องจากความต้องการพื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตรของเกษตรกร การให้เช่าที่ดินเป็นบริเวณกว้าง และเป็นเวลานาน ประชาชนไม่มีที่ทำกินจึงก่อให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าไม่ชัดเจน การจัดสร้างสาธารณูปโภคของรัฐ อาทิ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ การสร้างเขื่อนขวางลำน้ำ จะทำให้สูญเสียพื้นที่ป่าบริเวณที่เก็บน้ำเหนือเขื่อน การทำเหมืองแร่ มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดหน้าดินก่อนทำให้ป่าไม้ปกคลุมถูกทำลายลง และไฟไหม้ป่า ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับป่าป้องกันให้กับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ป่าป้องกัน จากสาเหตุดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากมาย ต่อมวลมนุษยชาติ และสรรพสิ่งที่มีชีวิตในโลกปัจจุบัน รวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ (กรมป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2551, หน้า 14)

กรมป่าไม้ ได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ปี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2553) ซึ่งกำหนดอย่างชัดเจนให้หน่วยงานป่าไม้ในระดับท้องถิ่นเพื่อบรรลุแผนปฏิบัติการในการยกระดับความปกคลุมของป่าไม้ให้ได้ถึงร้อยละ 53 ในปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 65 ในปี พ.ศ. 2558 และร้อยละ 70 ในปี พ.ศ. 2563 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ได้ถูกนำไปปรับใช้เป็นแผนปฏิบัติการในการพัฒนาทางการเกษตร และ

ป่าไม้ ในปี พ.ศ. 2549 ถึง ปี พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กำหนดไว้ 4 เป้าหมาย และ 13 มาตรการ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 คือ การคุ้มครองป่าไม้อย่างยั่งยืน ด้วยการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนในสังคม และการได้รับผลประโยชน์อย่างชอบธรรม จากการปกป้องรักษาป่าไม้ที่คงเหลืออยู่ไม่ให้ถูกทำลาย และฟื้นฟูป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้ได้ ประมาณ 15,937,500 ไร่ และปลูกป่าให้ได้ ประมาณ 937,500 ไร่ พร้อมนั้นก็ได้ออกหมายกำหนดการคุ้มครอง 3 ประเภทป่าไม้เป็นใจกลางโดยกำหนดแนวเขตแดนแต่ละประเภทป่าไม้ให้ชัดเจน สำรวจ สร้างแผน จัดสรร คุ้มครองเฉพาะแต่ละประเภทป่าไม้เชื่อมโยงเข้ากับ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ในท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน (กรมป่าไม้ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2553, หน้า 1)

ป่าป้องกัน บ้านกะบุด-เชียงแขวง เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติ ที่ถูกกำหนดไว้เพื่อ ปกป้องรักษาต้นน้ำ แหล่งน้ำ ปกป้องรักษาลิงแวดล้อมธรรมชาติ ป้องกันการพังทลายของดิน ป้องกันภัยธรรมชาติ ของหมู่บ้านกะบุด-เชียงแขวง ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ มีพื้นที่ ทั้งหมดประมาณ 33,187 ไร่ ครอบคลุมต้นน้ำ และแหล่งน้ำที่สำคัญใช้ในทางการผลิต เกษตรกรรมของเกษตรกร ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณป่าป้องกัน การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ในการอนุรักษ์ป่าป้องกันบ้านกะบุด-เชียงแขวง คือ การร่วมรับรู้ถึงสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับป่าป้องกัน การร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมรับ ผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลด้วยความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นส่วนรวม หรือบุคคล เพื่อให้เกิดความดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงาน พาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปใน ทิศทางที่ดี ตามวัตถุประสงค์ของประชาชนบ้านกะบุด-เชียงแขวง อย่างแท้จริงซึ่งจะพาให้ เกิดพลังของชุมชน

การทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจ เกิดความตระหนัก ถึงสภาพปัญหาที่ได้รับ ผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชนในปัจจุบันจากการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อทำ การเกษตรจากอดีตในเขตพื้นที่ป่าป้องกัน และเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน มีความจำเป็นต้องได้พัฒนาความเข้าใจ ความตระหนักของประชาชนบ้านกะบุด - เชียงแขวง เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การที่ ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการ พัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานนั้น ๆ โดยมีกลุ่ม หรือองค์กรรองรับ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาภูมิปัญญา การรับรู้ สามารถคิด

วิเคราะห์ และตัดสินใจ เพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542, หน้า 48)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นนักวิชาการหน่วยงานตรวจตราป่าไม้ในระดับแขวงของสำนักงานกสิกรรม และป่าไม้ แขวงคำม่วน ได้มองเห็นปัญหา และผลกระทบในทางที่เสียหายต่อพื้นที่ป่าป้องกันบ้านกะบุด-เซียงแหวน จึงสนใจทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ “การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน” มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ประชาชนหมู่บ้านกะบุด-เซียงแหวน จะได้มีความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน อันจะนำไปสู่การร่วมกันรักษาป่าป้องกัน บ้านกะบุด -เซียงแหวน ให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังได้วิธีการที่เหมาะสม สำหรับนำไปปรับใช้ในหมู่บ้านอื่นต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน: กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เซียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เซียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เซียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
3. ผลการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เซียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาความเข้าใจ ตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด - เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่นำไปใช้เป็นแผนพัฒนาภายในองค์กร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน: กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน :

กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ป่าไม้ จำนวน 5 คน 2) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน 3) ผู้อาวุโส จำนวน 2 คน 4) กลุ่มสตรี จำนวน 8 คน 5) กลุ่มเยาวชน จำนวน 5 คน และ 6) ประชาชน บ้านกะบุด-เชียงแหวน จำนวน 20 คน รวมทั้งหมด 45 คน โดยการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด- เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ 1)เจ้าหน้าที่ป่าไม้ จำนวน 5 คน 2) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน 3) ผู้อาวุโส จำนวน 2 คน 4) กลุ่มสตรี จำนวน 8 คน 5) กลุ่มเยาวชน จำนวน 5 คน และ 6) ประชาชนบ้านกะบุด- เชียงแหวน จำนวน 20 คน รวมทั้งหมด 45 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด- เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่แผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 คน 2) ตัวแทน ประชาชน จำนวน 4 คน 3) ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน 4) เจ้าหน้าที่หน่วยงานกสิกรรม เมืองท่าแขก จำนวน 2 คน 5) เจ้าที่สำนักงานกสิกรรมแขวงคำม่วน จำนวน 3 คน 6) เจ้าหน้าที่ตรวจตราป่าไม้ จำนวน 2 คน 7) ภาคเอกชน จำนวน 2 คน และ 8) องค์กร

ช่วยเหลือระหว่างประเทศ จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 21 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

2.1 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน: กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.3 ผลการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.4 การเผยแพร่ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน: กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. ระยะเวลาของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยแบ่งระยะเวลาในการวิจัย คือ

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน ในระหว่างเดือน กันยายน พ.ศ. 2558
- 2) สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนา ในระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2558 และ 3) การเผยแพร่ยุทธศาสตร์การพัฒนา ในระหว่างเดือน เมษายน พ.ศ. 2559

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยผู้วิจัยยึดขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนา การปรับปรุง และเผยแพร่ยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้าใจ ความตระหนักและ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษาบ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนปฏิบัติการของแผนงานของ กรมป่าไม้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อนำไปใช้พัฒนาความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ประกอบด้วย 1 ยุทธศาสตร์ ซึ่งมี 3 โครงการ ได้แก่

- 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าป้องกันแบบยั่งยืน กฎระเบียบ ข้อบังคับของการอนุรักษ์ป่าป้องกัน
- 2) การจัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนในชุมชนในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน และ 3) เครือข่ายการอนุรักษ์ และป้องกันการบุกรุกป่าป้องกันเน้นการฟื้นฟู การดูแล และรักษาป่าป้องกันโดยร่วมมือระหว่างภาครัฐ และประชาชนในชุมชนโดยที่ องค์ประกอบของโครงการ ประกอบด้วย ชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ วิธีดำเนินการ การวัด และประเมินผล

2. สภาพปัจจุบันในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน ในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. ปัญหาในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน หมายถึง อุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4. ความต้องการพัฒนาในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน หมายถึง สิ่งที่ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายได้ระดมความคิดเห็นรวมกันเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าป้องกันเพื่อการใช้ประโยชน์ และดูแลรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในป่าให้คงสภาพ ความอุดมสมบูรณ์ตามความต้องการของบ้านกะบุด-เชียงแขวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

5. ความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน หมายถึง การที่ประชาชน แสดงออกถึงความสำนึก มีความรู้สึก และยอมรับถึงสภาพการณ์เหตุการณ์ใดเหตุการณ์

หนึ่งซึ่งในการแสดงออกของประชาชนในพฤติกรรมนั้น ๆ จนเกิดความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าป้องกัน : กรณีศึกษา บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

6. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน หมายถึง บทบาท หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน และประชาชนบ้านกะบุด-เชียงแหวน ที่เข้ามามีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์ป่าป้องกัน การรักษาสีงแวดล้อม การป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน การป้องกันภัยทางธรรมชาติ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์บ้านกะบุด-เชียงแหวน เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

7. ป่าป้องกันบ้านกะบุด-เชียงแหวน เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติ ที่ถูกกำหนดไว้เพื่อรักษาต้นน้ำ แหล่งน้ำ ปกป้องรักษาสีงแวดล้อมธรรมชาติ ป้องกันการพังทลายของดิน ป้องกันภัยธรรมชาติ ของหมู่บ้านกะบุด-เชียงแหวน ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 33,187 ไร่ ครอบคลุมต้นน้ำ และแหล่งน้ำที่สำคัญใช้ในทางการผลิตเกษตรกรรมของเกษตรกร ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และบริเวณป่าป้องกัน

8. บ้านกะบุด-เชียงแหวน หมายถึง สถานที่อาศัยของชุมชนอยู่รวมกัน ประกอบด้วย 4 กลุ่มคนเป็นหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ปกครอง หรือชาวบ้านทั่วไป กลุ่มสตรี และกลุ่มเยาวชน กลุ่มคนเหล่านี้สามารถให้ความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข